

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “กลยุทธ์การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โรงเรียนสุรพินท์พิทยา” เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

5.3 ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 สภาพปัจจุบันของกลยุทธ์การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โรงเรียนสุรพินท์พิทยา พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือการพัฒนาด้วยการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน รองลงมาคือการพัฒนาด้วยการใช้แบบอย่างที่ดี การพัฒนาด้วยการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และการพัฒนาด้วยการจัดการเรียนการสอน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือการพัฒนาด้วยการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏ ดังต่อไปนี้

5.1.1.1 สภาพการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โรงเรียนสุรพินท์พิทยา ด้านการพัฒนาด้วยการจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือจัดโครงสร้างหลักสูตรที่กำหนดหน่วยการเรียนรู้เกี่ยวกับการเสริมสร้างวินัยไว้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม รองลงมาคือกำหนดเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนด้านความรับผิดชอบไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ และกำหนดรูปแบบการสอนเกี่ยวกับการเสริมสร้างความมุ่งมั่นในการทำงาน โดยใช้รูปแบบการสอนด้วยวิธีต่างๆ หลายวิธี เช่น กรณีตัวอย่าง การใช้ข่าวและเหตุการณ์ประจำวัน เป็นต้น ตามลำดับ ส่วนข้อมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในลักษณะบูรณาการเกี่ยวกับการเสริมสร้างความรับผิดชอบไปพร้อมกับเนื้อหาวิชาอื่น

5.1.1.2 สภาพการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โรงเรียนสุรพินท์พิทยา ด้านการพัฒนาด้วยการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยภาพรวมพบว่า ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือจัดกิจกรรมชุมนุม/ชมรมเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกให้กับผู้เรียน รองลงมาคือจัดกิจกรรมชุมนุม/ชมรมเพื่อเสริมสร้างความมุ่งมั่นในการทำงานให้กับผู้เรียน และจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความมุ่งมั่นในการทำงานให้กับผู้เรียน ตามลำดับ ส่วนข้อมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ

จัดกิจกรรมชุมนุม/ชมรมเพื่อเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว สังคมและประเทศชาติให้กับผู้เรียน

5.1.1.3 สภาพการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โรงเรียนสุรพิณฑ์พิทยา ด้านการพัฒนาด้วยการใช้แบบอย่างที่ดี โดยภาพรวมพบว่า ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือส่งเสริมให้พ่อแม่ ผู้ปกครองประพฤติและปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านความมีวินัยต่อตนเอง ครอบครัวและสังคม รองลงมาคือจัดกิจกรรมยกย่องและเชิดชูครู นักเรียนและผู้ปกครองนักเรียนที่ประพฤติและปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านความมีวินัยต่อตนเอง ครอบครัวและสังคม และส่งเสริมให้พ่อแม่ ผู้ปกครองประพฤติและปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านจิตสาธารณะ ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือผู้บริหาร ครูและบุคลากรประพฤติและปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านความมีวินัยต่อตนเอง

5.1.1.4 สภาพการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โรงเรียนสุรพิณฑ์พิทยา ด้านการพัฒนา ด้วยการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน โดยภาพรวมพบว่า ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือจัดทำป้ายข้อคิด ข้อเตือนใจเพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม รองลงมาคือจัดห้องจริยศึกษาให้ความรู้กับผู้เรียนเกี่ยวกับเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม และจัดป้ายนิเทศเพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม โดยนำศาสตร์พระราชามายุทธนาการ ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือจัดห้องจริยศึกษาให้ความรู้กับผู้เรียนเกี่ยวกับเสริมสร้างความมุ่งมั่นในการทำงาน

5.1.1.5 สภาพการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โรงเรียนสุรพิณฑ์พิทยา ด้านการพัฒนา ด้วยการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม โดยภาพรวมพบว่า ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือเชิญผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียนตั้งแต่การศึกษา ปัญหา การวางแผนดำเนินการ การตัดสินใจ การแก้ปัญหา การประเมินร่วมกัน และร่วมรับผิดชอบต่อผลการดำเนินการ รองลงมาคือจัดกิจกรรมให้ครูไปเยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับผู้ปกครองและแก้ปัญหาการขาดความรับผิดชอบของผู้เรียนและเชิญผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วม ในการแก้ไขปัญหาการขาดความรับผิดชอบของผู้เรียน ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือเชิญผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับความประพฤติของนักเรียน

5.1.2 สภาพที่พึงประสงค์ของกลยุทธ์การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โรงเรียนสุรพิณฑ์พิทยา พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือการพัฒนาด้วยการจัดการเรียนการสอน รองลงมาคือการพัฒนาด้วยการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การพัฒนาด้วยการใช้แบบอย่างที่ดี และการพัฒนาด้วยการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือการพัฒนาด้วยการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏ ดังต่อไปนี้

5.1.2.1 สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โรงเรียนสุรพิณฑ์พิทยา ด้านการพัฒนาด้วยการจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวมพบว่า ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือกำหนดเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนด้านจิตสาธารณะไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ รองลงมาคือกำหนดวัตถุประสงค์การเสริมสร้างวินัยไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในลักษณะบูรณาการด้านจิตสาธารณะไปพร้อมๆกับเนื้อหาวิชาอื่น ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือกำหนดวัตถุประสงค์การเสริมสร้างความรับผิดชอบไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้

5.1.2.2 สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โรงเรียนสุรพิณฑ์พิทยา ด้านการพัฒนาด้วยการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยภาพรวมพบว่า ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์เพื่อเสริมสร้างวินัยต่อตนเอง ครอบครัว สังคมและประเทศชาติให้กับผู้เรียน รองลงมาคือจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะให้กับผู้เรียน และจัดกิจกรรมชุมนุม/ชมรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะให้กับผู้เรียน ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือจัดกิจกรรมชุมนุม/ชมรมเพื่อเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว สังคมและประเทศชาติให้กับผู้เรียน

5.1.2.3 สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โรงเรียนสุรพิณฑ์พิทยา ด้านการพัฒนาด้วยการใช้แบบอย่างที่ดี โดยภาพรวมพบว่า ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือส่งเสริมให้รุ่นพี่เป็นแบบอย่างที่ดีในด้านจิตสาธารณะ รองลงมาคือจัดกิจกรรมยกย่องและเชิดชูครู นักเรียนและผู้ปกครองนักเรียนที่ประพฤติและปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านความมีวินัยต่อตนเอง ครอบครัวและสังคม และผู้บริหาร ครูและบุคลากรประพฤติและปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีอย่างสม่ำเสมอในด้านจิตสาธารณะ ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือส่งเสริมให้พ่อแม่ ผู้ปกครองประพฤติและปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัวและสังคม

5.1.2.4 สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โรงเรียนสุรพิณฑ์พิทยา ด้านการพัฒนาด้วยการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน โดยภาพรวมพบว่า ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือจัดสภาพแวดล้อมในชั้นเรียนให้มีความสะอาด จัดโต๊ะและเก้าอี้ไว้อย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย เพื่อเสริมสร้างความมีระเบียบวินัยให้กับผู้เรียน รองลงมาคือจัดป้ายนิเทศเพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีจิตสาธารณะโดยนำศาสตร์พระราชามาชูรณาการและจัดห้องจริยศึกษาให้ความรู้กับผู้เรียนเกี่ยวกับเสริมสร้างจิตสาธารณะ ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือจัดห้องจริยศึกษาให้ความรู้กับผู้เรียนเกี่ยวกับเสริมสร้างวินัยในตนเอง

5.1.2.5 สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โรงเรียนสุรพิณฑ์พิทยา ด้านการพัฒนาด้วยการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม โดยภาพรวมพบว่า ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา

เป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือจัดกิจกรรมให้ครูไปเยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับผู้ปกครองและแก้ปัญหาการขาดความรับผิดชอบของผู้เรียน รองลงมาคือจัดกิจกรรมให้ครูไปเยี่ยมบ้านนักเรียน เพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับผู้ปกครองและแก้ปัญหาความประพฤติของนักเรียนและเชิญผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียนตั้งแต่การศึกษาปัญหา การวางแผน ดำเนินการ การตัดสินใจ การแก้ปัญหา การประเมินร่วมกัน และร่วมรับผิดชอบผลการดำเนินการตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือจัดตั้งเครือข่ายครูและผู้ปกครองในการกำหนดนโยบายกฎระเบียบของโรงเรียนและมีส่วนร่วมในการดูแลวินัยนักเรียน

5.1.2 ความต้องการจำเป็น $PNI_{modified}$ ของกลยุทธ์การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โรงเรียนสุรพิณฑ์พิทยา พบว่า โดยรวม $PNI_{modified} = 0.32$ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มี $PNI_{modified}$ สูงสุดคือการพัฒนาด้วยการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนาด้วยการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม $PNI_{modified} = 0.34$ รองลงมาคือการพัฒนาด้วยการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน $PNI_{modified} = 0.32$ และการพัฒนาด้วยการใช้แบบอย่างที่ดี $PNI_{modified} = 0.31$ ตามลำดับ ส่วนด้านที่มี $PNI_{modified}$ ต่ำสุดคือการพัฒนาด้วยการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน $PNI_{modified} = 0.30$ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏ ดังต่อไปนี้

5.1.2.1 ความต้องการจำเป็น $PNI_{modified}$ ของการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน โรงเรียนสุรพิณฑ์พิทยา ด้านการพัฒนาด้วยการจัดการเรียนการสอน โดยรวม $PNI_{modified} = 0.34$ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า โดยข้อที่มี $PNI_{modified}$ สูงสุดคือมีการวัดและประเมินผลผู้เรียนด้านความมุ่งมั่นในการทำงานในการจัดการเรียนการสอน มีค่า $PNI_{modified} = 0.49$ รองลงมาคือจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในลักษณะบูรณาการเกี่ยวกับการเสริมสร้างความรับผิดชอบไปพร้อมๆกับเนื้อหาวิชาอื่น และจัดโครงสร้างหลักสูตรที่กำหนดหน่วยการเรียนรู้เกี่ยวกับจิตสาธารณะไว้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีค่า $PNI_{modified} = 0.43$ ตามลำดับ ส่วนข้อที่มี $PNI_{modified}$ ต่ำที่สุดคือกำหนดเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนด้านความรับผิดชอบไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ มีค่า $PNI_{modified} = 0.24$

5.1.2.2 ความต้องการจำเป็น $PNI_{modified}$ ของการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โรงเรียนสุรพิณฑ์พิทยา ด้านการพัฒนาด้วยการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยรวม $PNI_{modified} = 0.34$ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า โดยข้อที่มี $PNI_{modified}$ สูงสุดคือจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ เพื่อเสริมสร้างความมุ่งมั่นในการทำงานให้กับผู้เรียน และจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด เพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะให้กับผู้เรียน มีค่า $PNI_{modified} = 0.36$ รองลงมาคือจัดกิจกรรมชุมนุม/ชมรมเพื่อเสริมสร้างวินัยต่อตนเอง ครอบครัว สังคมและประเทศชาติให้กับผู้เรียน และจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาดเพื่อเสริมสร้างความมุ่งมั่นในการทำงานให้กับผู้เรียน มีค่า $PNI_{modified} = 0.35$ ตามลำดับ ส่วนข้อที่มี $PNI_{modified}$ ต่ำที่สุดคือจัดกิจกรรมชุมนุม/ชมรมเพื่อเสริมสร้างความรับผิดชอบ

ต่อตนเอง ครอบครัว สังคมและประเทศชาติให้กับผู้เรียน และจัดกิจกรรมชุมนุม/ชมรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะให้กับผู้เรียน มีค่า $PNI_{\text{modified}} = 0.25$

5.1.2.3 ความต้องการจำเป็น PNI_{modified} ของการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนสุรพิณฑ์พิทยา ด้านการพัฒนาด้วยการใช้แบบอย่างที่ดี โดยรวม $PNI_{\text{modified}} = 0.31$ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า โดยข้อที่มี PNI_{modified} สูงสุดคือส่งเสริมให้รุ่นพี่เป็นแบบอย่างที่ดีในด้านจิตสาธารณะ มีค่า $PNI_{\text{modified}} = 0.39$ รองลงมาคือผู้บริหาร ครูและบุคลากรประพฤติและปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านความมีวินัยต่อตนเอง มีค่า $PNI_{\text{modified}} = 0.37$ และจัดกิจกรรมยกย่องและเชิดชูครู นักเรียนและผู้ปกครองนักเรียนที่ประพฤติและปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านมีจิตสาธารณะ มีค่า $PNI_{\text{modified}} = 0.36$ ตามลำดับ ส่วนข้อที่มี PNI_{modified} ต่ำที่สุดคือส่งเสริมให้พ่อแม่ ผู้ปกครองประพฤติและปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านความมีวินัยต่อตนเอง ครอบครัวและสังคม มีค่า $PNI_{\text{modified}} = 0.18$

5.1.2.4 ความต้องการจำเป็น PNI_{modified} ของการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนสังกัดโรงเรียนสุรพิณฑ์พิทยา ด้านการพัฒนาด้วยการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน โดยรวม $PNI_{\text{modified}} = 0.29$ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า โดยข้อที่มี PNI สูงสุดคือจัดห้องจริยศึกษาให้ความรู้กับผู้เรียนเกี่ยวกับเสริมสร้างความมุ่งมั่นในการทำงาน มีค่า $PNI = 0.50$ รองลงมาคือจัดทำป้ายข้อคิด ข้อเตือนใจเพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดความมุ่งมั่นในการทำงาน มีค่า $PNI_{\text{modified}} = 0.42$ และจัดป้ายนิเทศเพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงานโดยนำศาสตร์พระราชามานำบูรณาการ และจัดทำป้ายข้อคิด ข้อเตือนใจเพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีจิตสาธารณะ มีค่า $PNI_{\text{modified}} = 0.34$ ตามลำดับ ส่วนข้อที่มี PNI_{modified} ต่ำที่สุดคือจัดทำป้ายข้อคิด ข้อเตือนใจเพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม มีค่า $PNI_{\text{modified}} = 0.07$

5.1.2.5 ความต้องการจำเป็น PNI_{modified} ของการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมโรงเรียนสุรพิณฑ์พิทยา ด้านการพัฒนาด้วยการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม โดยรวม $PNI_{\text{modified}} = 0.33$ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า โดยข้อที่มี PNI_{modified} สูงสุดคือเชิญผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับความประพฤติของนักเรียนมีค่า $PNI_{\text{modified}} = 0.42$ รองลงมาคือเชิญผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียน เช่น จัดให้มีการประชุมผู้ปกครองของนักเรียนในวันเปิดภาคเรียนเพื่อชี้แจงนโยบายโรงเรียนและกฎระเบียบของโรงเรียน มีค่า $PNI_{\text{modified}} = 0.38$ และเชิญผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมเสริมสร้างให้นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำหน้าที่ และร่วมมือกับผู้ปกครองในการเสริมสร้างจิตสาธารณะให้กับผู้เรียน มีค่า $PNI_{\text{modified}} = 0.37$ ตามลำดับ ส่วนข้อที่มี PNI_{modified} ต่ำที่สุดคือจัดตั้งเครือข่ายครูและผู้ปกครองในการกำหนดนโยบายกฎระเบียบของโรงเรียนและมีส่วนร่วมในการดูแลวินัยนักเรียนมีค่า $PNI_{\text{modified}} = 0.26$

5.1.3 สรุปกลยุทธ์การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โรงเรียนสุรพิณฑ์พิทยา เรียงลำดับตามความต้องการจำเป็นปรากฏ ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนด้วยการจัดการเรียนการสอน เป้าประสงค์

จัดการเรียนการสอน เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีวินัย ความรับผิดชอบ มุ่งมั่นในการทำงาน และจิตสาธารณะ

มาตรการ

1. ครูวัดและประเมินผลผู้เรียนด้านวินัย ความรับผิดชอบ มุ่งมั่นในการทำงาน และจิตสาธารณะในการจัดการเรียนการสอน
2. ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในลักษณะบูรณาการเกี่ยวกับการเสริมสร้างวินัย ความรับผิดชอบ มุ่งมั่นในการทำงาน และจิตสาธารณะไปพร้อมๆ กับเนื้อหาวิชาอื่น
3. สถานศึกษาจัดโครงสร้างหลักสูตรที่กำหนดหน่วยการเรียนรู้เกี่ยวกับการเสริมสร้างวินัย ความรับผิดชอบ มุ่งมั่นในการทำงาน และจิตสาธารณะไว้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
4. ครูใช้รูปแบบการสอนอย่างหลากหลายในการเสริมสร้างวินัยความรับผิดชอบ มุ่งมั่นในการทำงาน และจิตสาธารณะ
5. ครูกำหนดเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนการเสริมสร้างวินัยความรับผิดชอบ มุ่งมั่นในการทำงาน และจิตสาธารณะไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้
6. ครูกำหนดวัตถุประสงค์การเสริมสร้างวินัย ความรับผิดชอบ มุ่งมั่นในการทำงาน และจิตสาธารณะไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้

ตัวชี้วัด

1. ร้อยละของนักเรียนผ่านเกณฑ์การวัดและประเมินผลด้านวินัย ความรับผิดชอบ มุ่งมั่นในการทำงานและจิตสาธารณะ
2. ร้อยละของครูที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนในลักษณะบูรณาการเกี่ยวกับการเสริมสร้างวินัย ความรับผิดชอบ มุ่งมั่นในการทำงาน และจิตสาธารณะไปพร้อมๆ กับเนื้อหาวิชาอื่น
3. โครงสร้างหลักสูตรของโรงเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีหน่วยการเรียนรู้เกี่ยวกับการเสริมสร้างวินัย ความรับผิดชอบ มุ่งมั่นในการทำงาน และจิตสาธารณะ
4. ร้อยละของครูใช้รูปแบบการสอนอย่างหลากหลายในการเสริมสร้างวินัย ความรับผิดชอบ มุ่งมั่นในการทำงาน และจิตสาธารณะ
5. ร้อยละของครูที่กำหนดเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนการเสริมสร้างวินัย ความรับผิดชอบ มุ่งมั่นในการทำงาน และจิตสาธารณะไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้

6. ร้อยละของครูที่กำหนดวัตถุประสงค์การเสริมสร้างวินัย ความรับผิดชอบ มุ่งมั่นในการทำงาน และจิตสาธารณะในแผนการจัดการเรียนรู้

กลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนด้วยการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป้าประสงค์

จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีวินัย ความรับผิดชอบ มุ่งมั่นในการทำงาน และจิตสาธารณะ

มาตรการ

1. สถานศึกษาจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ เพื่อเสริมสร้างวินัย ความรับผิดชอบ มุ่งมั่นในการทำงาน และจิตสาธารณะให้กับผู้เรียน
2. สถานศึกษาจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด เพื่อเสริมสร้างวินัย ความรับผิดชอบ มุ่งมั่นในการทำงาน และจิตสาธารณะให้กับผู้เรียน
3. สถานศึกษาจัดกิจกรรมชุมนุม/ชมรม เพื่อเสริมสร้างวินัย ความรับผิดชอบ มุ่งมั่นในการทำงาน และจิตสาธารณะให้กับผู้เรียน
4. สถานศึกษาจัดกิจกรรมแนะแนว เพื่อเสริมสร้างวินัย ความรับผิดชอบ มุ่งมั่นในการทำงาน และจิตสาธารณะให้กับผู้เรียน

ตัวชี้วัด

1. ร้อยละของนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์การประเมินด้านวินัย ความรับผิดชอบ มุ่งมั่นในการทำงาน และจิตสาธารณะจากการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์
2. ร้อยละของนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์การประเมินด้านวินัย ความรับผิดชอบ มุ่งมั่นในการทำงาน และจิตสาธารณะจากการเข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด
3. ร้อยละของนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์การประเมินด้านวินัย ความรับผิดชอบ มุ่งมั่นในการทำงาน และจิตสาธารณะจากการเข้าร่วมกิจกรรมชุมนุม/ชมรม
4. ร้อยละของนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์การประเมินด้านวินัย ความรับผิดชอบ มุ่งมั่นในการทำงาน และจิตสาธารณะจากการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว

กลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนด้วยการใช้แบบอย่างที่ดี เป้าประสงค์

การใช้แบบอย่างที่ดี เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีวินัย ความรับผิดชอบ มุ่งมั่นในการทำงาน และจิตสาธารณะ

มาตรการ

1. ส่งเสริมให้นักเรียนรุ่นพี่ประพฤติและปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านการปฏิบัติ ตามกฎระเบียบของโรงเรียนและสังคม มีความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อหน้าที่ มุ่งมั่นในการทำงาน และมีจิตสาธารณะ
2. ผู้บริหาร ครูและบุคลากรประพฤติและปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านความมีวินัย ความรับผิดชอบ มุ่งมั่นในการทำงาน และจิตสาธารณะ
3. มอบเกียรติบัตรยกย่องและเชิดชูครู นักเรียนและผู้ปกครองนักเรียนที่ประพฤติและ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านวินัย ความรับผิดชอบ มุ่งมั่นในการทำงานและจิตสาธารณะ

ตัวชี้วัด

1. จำนวนนักเรียนรุ่นพี่ที่ประพฤติและปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านการปฏิบัติตาม กฎระเบียบของโรงเรียนและสังคม มีความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อหน้าที่ มุ่งมั่นในการทำงาน และมีจิตสาธารณะ
2. ร้อยละของผู้บริหาร ครูและบุคลากรประพฤติและปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในด้าน วินัย ความรับผิดชอบ มุ่งมั่นในการทำงาน และจิตสาธารณะ
3. จำนวนครู นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียนที่ได้รับรางวัลบุคคลต้นแบบด้านวินัย ความรับผิดชอบ มุ่งมั่นในการทำงานและจิตสาธารณะ

กลยุทธ์ที่ 4 การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนด้วยการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน เป้าประสงค์

จัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีวินัย ความรับผิดชอบ มุ่งมั่น ในการทำงาน และจิตสาธารณะ

มาตรการ

1. สถานศึกษาจัดห้องจริยศึกษาให้ความรู้กับผู้เรียนเกี่ยวกับเสริมสร้างวินัย ความ รับผิดชอบ มุ่งมั่นในการทำงานและจิตสาธารณะ
2. สถานศึกษาจัดทำป้ายข้อคิด ข้อเตือนใจ เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีวินัย ความ รับผิดชอบ มุ่งมั่น ในการทำงานและจิตสาธารณะ
3. สถานศึกษาจัดป้ายนิเทศ เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีวินัย ความรับผิดชอบ มุ่งมั่นใน การทำงานและจิตสาธารณะโดยนำศาสตร์พระราชามหาบุรณการ
4. สถานศึกษามอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบในการปรับปรุงและดูแลสภาพแวดล้อม ในบริเวณโรงเรียนให้กับผู้เรียน
5. สถานศึกษาจัดห้องเรียนให้สะอาดและเป็นระเบียบเรียบร้อย เพื่อเสริมสร้างความ มีระเบียบวินัยให้กับผู้เรียน

ตัวชี้วัด

1. โรงเรียนมีห้องจริยศึกษาที่ให้ความรู้กับผู้เรียนเกี่ยวกับเสริมสร้างวินัย ความรับผิดชอบ มุ่งมั่นในการทำงานและจิตสาธารณะ
2. จำนวนป้ายข้อคิด ข้อเตือนใจ ที่ช่วยเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีวินัย ความรับผิดชอบ มุ่งมั่นในการทำงานและจิตสาธารณะ
3. จำนวนป้ายนิเทศที่มีเนื้อหาสาระที่ช่วยเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีวินัย ความรับผิดชอบ มุ่งมั่นในการทำงานและจิตสาธารณะและนำศาสตร์พระราชามาบูรณาการ
4. ร้อยละของนักเรียนที่มีส่วนร่วมในการปรับปรุงและดูแลสภาพแวดล้อมในบริเวณโรงเรียน
5. จำนวนห้องเรียนที่สะอาดและเป็นระเบียบเรียบร้อย

กลยุทธ์ที่ 5 การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนด้วยการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม เป้าประสงค์

การให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีวินัย ความรับผิดชอบ มุ่งมั่นในการทำงาน และจิตสาธารณะ

มาตรการ

1. เชิญผู้ปกครองและภาคีเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนและแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับความประพฤติของนักเรียน
2. จัดให้มีการเยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับผู้ปกครอง แก้ไขปัญหาด้านการเรียนและความประพฤติของนักเรียน และเสริมสร้างให้นักเรียนมีวินัย ความรับผิดชอบ มุ่งมั่นในการทำงานและจิตสาธารณะ

ตัวชี้วัด

1. ร้อยละของผู้ปกครองและภาคีเครือข่ายที่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียน และแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับความประพฤติของนักเรียน
2. ร้อยละของครูที่ไปเยี่ยมบ้านนักเรียน เพื่อแก้ปัญหาด้านการเรียนและความประพฤติของนักเรียนและเสริมสร้างให้นักเรียนมีวินัย ความรับผิดชอบ มุ่งมั่นในการทำงานและจิตสาธารณะ

5.1.4 ผลการใช้กลยุทธ์การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โรงเรียนสุรพิณฑ์พิทยา

5.1.4.1 การนำกลยุทธ์การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน โรงเรียนสุรพิณฑ์พิทยาสู่การปฏิบัติ

โรงเรียนสุรพิณฑ์พิทยา ได้นำกลยุทธ์การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน สู่การปฏิบัติ ในสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม โดยจัดทำเป็นคู่มืออำนวยการไปใช้ตามกระบวนการบริหารจัดการ 6 ชั้น แนวทางการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน 5 แนวทาง และโครงการ/กิจกรรม ในแต่ละแนวทาง ดังนี้

- 1) กระบวนการบริหารจัดการ 6 ชั้น ประกอบด้วย
 - (1) สร้างความตระหนักร่วม
 - (2) รวมพลังทั้งระบบโรงเรียน
 - (3) ครูพากเพียรพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม
 - (4) นำสู่การพัฒนาคุณภาพ
 - (5) ทุกคนทราบเป้าหมาย
 - (6) ขยายผลความสำเร็จ
- 2) โครงการ / กิจกรรมการดำเนินงานตามกลยุทธ์การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน
 - 1) การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จำนวน 8 โครงการ / กิจกรรม
 - 2) การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน ด้วยการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำนวน 12 โครงการ / กิจกรรม
 - 3) การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน ด้วยการใช้แบบอย่างที่ดี จำนวน 7 โครงการ / กิจกรรม
 - 4) การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน ด้วยการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน จำนวน 9 โครงการ / กิจกรรม
 - 5) การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน ด้วยการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม จำนวน 10 โครงการ / กิจกรรม

5.1.4.2 การดำเนินการตามกลยุทธ์การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนสุรพิณฑ์พิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ที่พัฒนาขึ้น

- 1) ผลการวิเคราะห์ความความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูและบุคลากร ที่มีต่อคุณธรรม จริยธรรมที่คาดหวังของนักเรียนในการดำเนินงานตามกลยุทธ์การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน โรงเรียนสุรพิณฑ์พิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

ผู้บริหารโรงเรียน ครูและบุคลากร มีความคิดเห็นต่อคุณธรรม จริยธรรมที่คาดหวังของนักเรียนในการดำเนินงานตามกลยุทธ์การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน โรงเรียนสุรพิณฑ์พิทยา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อเรียงลำดับคุณธรรม จริยธรรม นักเรียนด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละ ความมีสติและละเอียดรอบคอบ ความมีวินัย ความสุภาพ ความสามัคคี ความมีจิตสาธารณะ ความซื่อสัตย์ ความยุติธรรม ความมุ่งมั่นในการทำงาน และความรับผิดชอบ ตามลำดับ

2) ผลการวิเคราะห์ความความพึงพอใจของผู้บริหารโรงเรียน ครูและบุคลากร และนักเรียน ที่มีต่อกลยุทธ์การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน โรงเรียนสุรพิณฑ์พิทยา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

ผู้บริหารโรงเรียน ครูและบุคลากร นักเรียน โรงเรียนสุรพิณฑ์พิทยา มีความพึงพอใจต่อกลยุทธ์การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน โรงเรียนสุรพิณฑ์พิทยา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย พบว่า กลยุทธ์การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน มีประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยเฉพาะการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้แก่ผู้เรียน, กลยุทธ์การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน มีความหลากหลายสนองความต้องการของครูและบุคลากรและส่งเสริมการพัฒนาคุณธรรมที่คาดหวังของนักเรียน และ กลยุทธ์การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน ช่วยกระตุ้นให้ผู้บริหาร ครูและบุคลากรและนักเรียนมีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ กลยุทธ์การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน ช่วยส่งเสริมการปฏิบัติงานของผู้บริหาร ครูและบุคลากรและส่งเสริมการเรียนรู้และการทำกิจกรรมของนักเรียนได้เป็นอย่างดี และกลยุทธ์การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน มีส่วนช่วยให้ครูและบุคลากร มีทิศทางในการยกระดับคุณภาพของผู้เรียนและส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ตามลำดับ

5.1.4.3 การประเมินผลสำเร็จในการดำเนินงานตามกลยุทธ์การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน โรงเรียนสุรพิณฑ์พิทยา

1) การประเมินผลสำเร็จในการใช้กลยุทธ์การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนสุรพิณฑ์พิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 โดยการวิจัยเอกสาร (Documentary Research)

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์เอกสารรายงานผลการดำเนินงานโครงการ / กิจกรรมตามกลยุทธ์การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน โรงเรียนสุรพิณฑ์พิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ทั้ง 5 ด้าน ประกอบด้วย รายงานผลการดำเนินงานโครงการ / กิจกรรมการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รายงานผลการดำเนินงานโครงการ / กิจกรรมการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน ด้วยการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน รายงานผลการดำเนินงานโครงการ / กิจกรรมการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน ด้วยการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน รายงานผลการดำเนินงานโครงการ / กิจกรรมการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน ด้วยการใช้อย่างที่ตี และรายงานผลการดำเนินงานโครงการ / กิจกรรมการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน ด้วยการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม และผลการดำเนินงานเชิงประจักษ์จากการดำเนินงานโครงการต่างๆ ตามแนวทางการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน ทั้ง 5 แนวทาง สรุปผลการพัฒนาได้ ดังนี้

(1) ผลที่เกิดต่อนักเรียน

ผู้เรียนโรงเรียนสุรพิณฑ์พิทยา มีสุขภาพดี มีทักษะการปฏิเสศให้ตนเองพ้นจากอันตราย ผู้เรียนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ผู้เรียนมีวินัย รู้หน้าที่ มีความรับผิดชอบ มีจิตสาธารณะ อนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม กระตือรือร้น ให้ความสนใจในการเรียนใฝ่เรียนรู้ ได้รับรางวัลเป็นที่ประจักษ์

(2) ผลที่เกิดต่อโรงเรียน

โรงเรียนสุรพิณฑ์พิทยา ที่มีระบบการบริหารจัดการที่เอื้อต่อการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ได้รับรางวัลชนะเลิศเหรียญทองระดับชาติ สถานศึกษายอดเยี่ยม การจัดการศึกษาโรงเรียนสุภาพะ ระดับมัธยมศึกษา ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน ได้รับโล่โรงเรียนความดีมาตรฐานสากล รับโล่รางวัลโรงเรียนความดีมาตรฐานสากล

(3) ผลที่เกิดต่อสภาพแวดล้อม

โรงเรียนสุรพิณฑ์พิทยาเป็นโรงเรียนต้นแบบ สถานศึกษาปลอดบุหรี่ของกรมอนามัยที่ 5 จังหวัดนครราชสีมา ดำเนินการจัดทำโครงการรณรงค์แห่งการเรียนรู้ เพื่อสร้างสภาพแวดล้อม ที่เหมาะสมให้แก่ผู้เรียน ดำเนินกิจกรรมธนาคารขยะส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการบริหารจัดการขยะและโครงการสวนพฤกษศาสตร์ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับพรรณไม้ และรู้จักหาพรรณไม้

(4) ผลที่เกิดต่อครอบครัว

โรงเรียนสุรพิณฑ์พิทยา ได้ดำเนินการตามโครงการระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนผลการดำเนินการทำให้โรงเรียนสามารถวางแผนจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนได้ตรงตามศักยภาพของผู้เรียน มีการสานสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียน ครูที่ปรึกษา นักเรียน โรงเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครองของผู้เรียน นอกจากนี้ โรงเรียนสุรพิณฑ์พิทยา มีความสัมพันธ์กับครอบครัวของนักเรียนมากขึ้น คุณครูได้ดูแลนักเรียนและร่วมแก้ปัญหากับผู้ปกครองเมื่อนักเรียนเกิดปัญหาทำให้ครูและผู้ปกครองมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันเปรียบเสมือนเครือญาติ และทางด้านผู้ปกครองได้ให้การสนับสนุนในการร่วมกิจกรรม และทุนทรัพย์ในการจัดการศึกษาของผู้เรียน ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนได้จัดทำผ้าป่าการศึกษาเพื่อจัดสร้างโดมและซื้อรถหกล้อได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี ผลการดำเนินการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ทำให้สถานศึกษาดำเนินการเรียนการสอนหรือพัฒนาคนให้มีคุณภาพ และได้ผลตามความมุ่งหมายของการจัดการศึกษา และเป็นการช่วยส่งเสริมให้มีคุณภาพ โดยได้รับงบประมาณก่อสร้างอาคาร (โดม) อนุสรณ์ 41 ปี ศรีสุรพิณฑ์ จำนวนเงินทั้งสิ้น 3,800,000 และรถยนต์ 6 ล้อ มูลค่า 1,500,000 จากคณะครู นักเรียน ผู้ปกครอง ศิษย์เก่าโรงเรียนสุรพิณฑ์พิทยา

(5) ผลที่เกิดต่อชุมชน

โรงเรียนสุรพิณท์พิทยา มีความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคล และองค์กรในชุมชน โดยโรงเรียนได้ดำเนินโครงการสานสัมพันธ์บ้าน วัด โรงเรียน โครงการสวนพฤกษศาสตร์ โครงการเศรษฐกิจพอเพียง โครงการงานคุณธรรม โดยให้ความร่วมมือกับชุมชนในการทำกิจกรรม และเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับชุมชน เสริมสร้างสุขภาวะ ให้การสนับสนุนทรัพยากรในการทำกิจกรรม ระดมทรัพยากรเพื่อพัฒนาอาคารสถานที่ บุคลากร สื่อ วัสดุ ครุภัณฑ์และอื่น ๆ การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ขนบธรรมเนียม ประเพณี รวมถึงการให้ความร่วมมือในการให้ความรู้ เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของผู้เรียน และดำเนินโครงการความร่วมมือประสานประโยชน์ ระหว่างบ้าน วัด โรงเรียน ซึ่งประกอบด้วยครู ผู้ปกครอง ผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ชมรมครูผู้ปกครอง เครือข่ายชุมชน เพื่อให้ทุกฝ่ายได้มีโอกาสระดมความคิด แลกเปลี่ยนประสบการณ์ เสนอความคิด หาแนวทางพัฒนา ทรัพยากรเพื่อปรับปรุงและพัฒนากิจการของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน เพื่อให้นักเรียนมีคุณภาพตามมาตรฐาน เป็นการทำงานแบบประสานประโยชน์ มีความตระหนักถึงความสำคัญของประเพณี วัฒนธรรมและวันสำคัญทางศาสนา เกิดความรัก ความสามัคคี ร่วมภาคภูมิใจในผลของความสำเร็จที่เกิดจากการร่วมมือ ร่วมสร้าง ความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน โรงเรียนเห็นความสำคัญดังกล่าวจึงจัดทำโครงการสานสัมพันธ์บ้าน วัด โรงเรียน รวมถึงดำเนินโครงการเศรษฐกิจพอเพียงอันเป็นปรัชญาที่ชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน เสริมสร้างผู้เรียนให้เกิดคุณลักษณะ ความพอเพียง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ต่อการกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจ ให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์ สุจริต และให้ความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมได้เป็นอย่างดี โดยมีการเชิญวิทยากรภายนอกเข้ามาให้คำแนะนำ สาธิตวิธีการ และโรงเรียนยังเป็นแหล่งเรียนรู้ให้ชุมชน

2) การประเมินผลสำเร็จในการดำเนินงานตามกลยุทธ์การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม

นักเรียนโรงเรียนสุรพิณท์พิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 โดยใช้แบบสอบถาม

(1) ผลการวิเคราะห์ความถูกต้องและความเหมาะสม เกี่ยวกับการใช้กลยุทธ์การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โรงเรียนสุรพิณท์พิทยา ตามความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) โรงเรียนสุรพิณท์พิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ในการดำเนินงานตามกลยุทธ์การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม โรงเรียนสุรพิณท์พิทยา มีความคิดเห็นต่อความถูกต้อง ความเหมาะสม ของกลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน โรงเรียนสุรพิณท์พิทยา อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 2 ด้าน

(2) ผลการวิเคราะห์ความมีประโยชน์และความเป็นไปได้ เกี่ยวกับการใช้กลยุทธ์ การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โรงเรียนสุรพินท์พิทยา ตามความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) โรงเรียนสุรพินท์พิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ในการดำเนินงานตามกลยุทธ์การพัฒนา คุณธรรมจริยธรรม โรงเรียนสุรพินท์พิทยา มีความคิดเห็นต่อความมีประโยชน์และความเป็นไปได้ ของกลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน โรงเรียนสุรพินท์พิทยา อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้ง 2 ด้าน

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่องกลยุทธ์การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โรงเรียนสุรพินท์พิทยา ครั้งนี้ มีประเด็นสำคัญที่ค้นพบและน่าสนใจควรแก่การนำมาอภิปรายผล ดังนี้

5.2.1 สภาพปัจจุบันการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โรงเรียนสุรพินท์พิทยาภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากคุณธรรมจริยธรรมเป็นพื้นฐานที่สำคัญของคนทุกคน ช่วยให้ บุคคลในสังคมเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ คือ มีลักษณะนิสัยสามารถควบคุมความประพฤติของตนให้อยู่ใน ขอบเขตที่พึงงาม มีความซื่อสัตย์สุจริต มีศีลธรรม เป็นพลเมืองดี มีความคิดชอบ ทำชอบและประพฤติชอบ ความสงบสุขและความเจริญก้าวหน้าจะบังเกิดขึ้น เมื่อคนในสังคมมีคุณธรรม นโยบายสังคมของรัฐบาล มุ่งมั่นที่จะสร้างสังคมเข้มแข็งให้คนในชาติอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันอย่างสมานฉันท์บนพื้นฐานของคุณธรรม การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมจะต้องกระทำตั้งแต่วัยเด็ก ต้องมีการปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านความรู้กับคุณธรรมควบคู่กันไป การพัฒนาด้วยการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ย สูงสุด นั่นคือมีการปฏิบัติสูง ซึ่งมีการพัฒนาความรับผิดชอบ การพัฒนาจิตสาธารณะ การพัฒนาวินัย และ การพัฒนามุ่งมั่นในการทำงาน มีการจัดทำป้ายข้อคิด ข้อเตือนใจเพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีวินัยใน ตนเอง จัดสภาพแวดล้อมในชั้นเรียนให้มีความสะอาด จัดโต๊ะและเก้าอี้ไว้อย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย เพื่อ เสริมสร้างความมีระเบียบวินัยให้กับผู้เรียน จัดห้องจริยศึกษาให้ความรู้กับผู้เรียนเกี่ยวกับการเสริมสร้างจิต สาธารณะ โดยจัดโครงสร้างหลักสูตรที่กำหนดหน่วยการเรียนรู้เกี่ยวกับการเสริมสร้างวินัยไว้ในกลุ่ม สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม การเป็นแบบอย่างที่ดี ด้วยการกำหนดรูปแบบการ สอนเกี่ยวกับการเสริมสร้างวินัยโดยใช้รูปแบบการสอนด้วยวิธีต่างๆ หลายวิธี เช่น กรณีตัวอย่าง การ ใช้ข่าวและเหตุการณ์ประจำวัน เป็นต้น การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การจัดการเรียนการสอน ในลักษณะบูรณาการเกี่ยวกับการเสริมสร้างวินัยไปพร้อมๆกับเนื้อหาวิชาอื่นรวมทั้งการให้ชุมชนเข้ามา มีส่วนร่วม นอกจากนี้ หลักสูตรใหม่ยังได้กำหนดให้สถานศึกษาพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สำคัญ คือ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์ สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทยและมีจิตสาธารณะ การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรมจริยธรรม สถานศึกษาต้องเน้นให้เด็ก

ได้เรียนวิชาที่ว่าด้วยศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม หรือหลักธรรมของศาสนาเท่านั้น แต่การสร้างคุณธรรม จริยธรรม ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนนั้น กระบวนการเรียนรู้สามารถพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนได้โดยการสอดแทรกในกระบวนการจัดการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพราะคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสามารถสร้างให้เกิดได้โดยผ่านกระบวนการปฏิบัติงาน ทั้งงานส่วนบุคคลและการปฏิบัติงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ดังนั้น ครูผู้สอนคงมิได้มีหน้าที่เพียงแค่สอนเนื้อหาในหนังสือให้จบเท่านั้น แต่ยังคงช่วยกันคำนึงถึงการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมให้เหมาะสมกับสภาพของผู้เรียนด้วย เพื่อสรรค์สร้างให้ผู้เรียนเป็นคนที่มีความรู้ คุณธรรม นำชีวิตไปสู่ความสุข “จะสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้อย่างไร” คาดว่าจะเป็นคำถามที่เกิดขึ้นในใจของครูผู้สอนจำนวนมากไม่น้อย คงต้องเริ่มต้นจากการที่ ครูผู้สอนร่วมกันวิเคราะห์สาระการเรียนรู้ที่สามารถสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมในเรื่องใดบ้าง แม้จะเป็นสาระการเรียนรู้เดียวกันยังสามารถสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมที่แตกต่างกันให้เหมาะสมตามวัยและชั้นปี แล้วจึงกำหนดแผนการจัดการเรียนรู้ให้สามารถจัดการเรียนรู้ที่สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมได้อย่างต่อเนื่องและไม่ซ้ำซ้อน สอดคล้องกับแนวทางของกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา (2557) คุณธรรม จริยธรรมเป็นเหมือนเสาต้นใหญ่ที่แข็งแรงคอยค้ำจุนสังคมให้อยู่รอดปลอดภัยได้อย่างยั่งยืนถาวร แต่เสาต้นนี้ได้ถูกกัดกร่อนกำลังจะหายไปจากสังคมไทย เนื่องจากการขาดคุณธรรม จริยธรรมของบุคคลที่นับวันจะทวีความรุนแรงมากขึ้น จนส่งผลให้เกิดปัญหาสังคม และจะกลายเป็นปัญหาเรื้อรังของชาติบ้านเมืองที่ยากจะเยียวยาแก้ไข หากมีการหยิบยกปัญหาคุณธรรม จริยธรรมมาถกกันในเวทีใดก็ตาม เสียงสะท้อนจากทุกภาคส่วนต่างมีความเห็นสอดคล้องต้องกัน ว่าเกิดจากความล้มเหลวด้านการจัดการศึกษา เพราะมองว่าการปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม เพื่อเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตนั้นเป็นภาระหน้าที่ของสถานศึกษา และแม้แต่ในสถานศึกษายังเข้าใจว่าเป็นหน้าที่ของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในสาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ที่กำหนดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้พุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ ซึ่งนั่นคือความเข้าใจที่ไม่ค่อยจะถูกต่อนัก จริงๆแล้วการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมจะต้องเริ่มต้นที่ครอบครัวก่อน เพื่อเป็นพื้นฐานที่มั่นคง จากนั้นสถานศึกษาทุกระดับต้องมีความเข้มแข็งในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ควบคู่ไปกับคุณธรรม จริยธรรม รู้เท่าทันกับความซับซ้อนของสังคม รู้จักเลือกรับแต่สิ่งดีๆ ไม่ใช่รับทุกอย่างโดยไม่คำนึงถึงผลกระทบที่จะตามมา และที่สำคัญต้องเข้าใจบริบทและข้อจำกัดของตนเอง โดยมีผู้ใหญ่จากทุกภาคส่วนในสังคมเป็นแบบอย่างที่ดี ถ้าดูจากหลักสูตรการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่ว่าจะเป็นหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 หรือหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ล้วนมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตามตามหลักธรรมคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิชัย บุญมาหนองคู (2556) การพัฒนายุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ

นักเรียน มี 6 ด้าน คือ 1) ความซื่อสัตย์สุจริต มี 10 แนวทาง 2) ความมีวินัย มี 11 แนวทาง 3) ความประหยัด อุดม อยู่อย่างพอเพียง มี 8 แนวทาง 4) ความขยันหมั่นเพียร มี 8 แนวทาง 5) ความกตัญญู กตเวที มี 8 แนวทาง และ 6) ความรับผิดชอบ มี 7 แนวทาง ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ผลการพัฒนายุทธศาสตร์พบว่า ยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน มีวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และยุทธศาสตร์ในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โดยการนำคุณธรรมจริยธรรม มาพัฒนา และส่งเสริมนักเรียนการพัฒนาจะต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และมีแนวทาง ปัจจัยในการส่งเสริม การมีส่วนร่วมของโรงเรียน ครอบครัวและชุมชนในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ทั้ง 6 ด้าน ดังกล่าวข้างต้น ส่วนผลการประชาพิจารณ์พบว่า ผู้เข้าร่วมประชาพิจารณ์เห็นด้วยกับกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิทุกประเด็น

5.2.2 สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โรงเรียนสุรพินท์พิทยา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษามีความต้องการในด้านการพัฒนาด้วยการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาด้วยการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านการพัฒนาด้วยการใช้แบบอย่างที่ดี การพัฒนาด้วยการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม และการพัฒนาด้วยการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน โดยการพัฒนาจิตสาธารณะ พัฒนาวินัย พัฒนาความรับผิดชอบ การพัฒนามุ่งมั่นในการทำงาน ด้วยการกำหนดวัตถุประสงค์การเสริมสร้างวินัยไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ กำหนดเนื้อหาและกิจกรรมการเรียน การสอนการเสริมสร้างวินัยไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ และจัดโครงสร้างหลักสูตรที่กำหนดหน่วยการเรียนรู้เกี่ยวกับการเสริมสร้างวินัยไว้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จัดกิจกรรมการเรียนการสอนในลักษณะบูรณาการเกี่ยวกับการเสริมสร้างวินัยไปพร้อมๆกับเนื้อหาวิชาอื่น กำหนดรูปแบบการสอนเกี่ยวกับการเสริมสร้างวินัยโดยใช้รูปแบบการสอนด้วยวิธีต่างๆ หลายวิธี เช่น กรณีตัวอย่างการใช้ข่าวและเหตุการณ์ประจำวัน เป็นต้น มีการวัดและประเมินผลผู้เรียนด้านวินัยในการจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับแนวคิดของรัชนี้ สังข์สุวรรณ (2547) กล่าวว่า ความรับผิดชอบเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญของความเป็นพลเมืองที่สำคัญและการที่จะช่วยให้สังคมมีระเบียบและสงบสุข บุคคลต้องมีความรับผิดชอบมีความสม่ำเสมอความเชื่อมั่นในตนเองความซื่อสัตย์และความพยายามที่จะพึ่งตนเองรู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเองก็ย่อมทำให้เกิดสันติตลอดจนประสบความสำเร็จในสังคมนั้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของประพฤทธิ์ สิงหาบุตร (2553) ยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมของ ชุมชนในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า ยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมของชุมชนควรแสดงเจตนารมณ์ที่มุ่งมั่น แน่วแน่ ในการดำเนินการ มีจุดเน้นการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมที่ชัดเจน มีแผนงานโครงการชัดเจนผ่านโดยการพิจารณาร่วมกันของผู้มีส่วนได้เสีย มีหน่วยงาน องค์กร ที่รับผิดชอบโดยตรง การสนับสนุนการดำเนินงานทั้งด้านวิชาการ บุคลากร และงบประมาณ ส่งเสริมให้มีมาตรการในการเสริมพลังในการ

ดำเนินงาน เช่น การยกย่องเชิดชู ให้รางวัลผู้ทำความดี สนับสนุนระบบข้อมูลสารสนเทศที่ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน เน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะบ้าน วัด โรงเรียน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการสร้างเครือข่ายเพื่อเสริมพลังในการทำงานที่เข้มแข็ง เสนอข่าวสารของสื่อทุกแขนงต้องเป็นไปอย่างสร้างสรรค์ ติดตามประเมินผล ศึกษาวิจัย และนำผลการวิจัยไปใช้พัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

5.2.3 กลยุทธ์ที่ได้คือ กลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนด้วยการจัดการเรียนการสอน กลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนด้วยการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนด้วยการใช้แบบอย่างที่ดี กลยุทธ์ที่ 4 การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนด้วยการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน และกลยุทธ์ที่ 5 การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนด้วยการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ซึ่งในแต่ละกลยุทธ์มุ่งเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีคุณธรรมด้านวินัย ความรับผิดชอบ มุ่งมั่นในการทำงาน และจิตสาธารณะ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษามีความต้องการที่จะพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในหลักความประพฤติปฏิบัติ หลักในการดำเนินชีวิตหรือความประพฤติอันประเสริฐ ที่ให้เกิดคุณงามความดี ความถูกต้อง ความเป็นระเบียบเรียบร้อย งดงาม ความร่มเย็นเป็นสุข ความรักสามัคคี ความอบอุ่นมั่นคงปลอดภัยในการดำเนินชีวิต สอดคล้องกับแนวทางของสำนักงานพระพุทธศาสนา (2559) ได้ให้แนวทางไว้ว่า พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติไทย ด้วยคนไทยส่วนใหญ่ได้เคารพนับถือพระพุทธศาสนาเป็นสรณะแห่งชีวิต สืบต่อกันมาเป็นเวลาช้านาน นับแต่โบราณกาล จวบจนปัจจุบันที่ชาติไทยเรามีความมั่นคง ดำรงเอกราช มีอธิปไตยเป็นอิสระเสรีอยู่ได้ตราบเท่าทุกวันนี้ ก็ด้วยคนในชาติยึดมั่นอยู่ในสามัคคีตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ขนบธรรมเนียม จารีตประเพณีอันดีงาม ซึ่งเป็นปัจจัยเสริมสร้างสามัคคีธรรมระหว่างคนในชาติ ส่วนใหญ่มีพื้นฐานมาจากพระพุทธศาสนา ดังนั้น หลักธรรมคำสั่งสอนทางศาสนาจึงมีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาและความมั่นคงของประเทศชาติ สอดรับกับงานวิจัยของสุภาพร สะอาดนัก (2560) กลยุทธ์การขับเคลื่อนการพัฒนาคุณธรรมของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองปิ่นแตก สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1. กลยุทธ์การขับเคลื่อนการพัฒนาคุณธรรมของนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองปิ่นแตกนั้นมี 4 กลยุทธ์ คือ กลยุทธ์การมีส่วนร่วม กลยุทธ์การทำงานเป็นทีม กลยุทธ์การสื่อสาร กลยุทธ์การประสานงาน กลยุทธ์ทั้ง 4 ใช้ในการขับเคลื่อนครูและนักเรียนในการพัฒนาคุณธรรมของนักเรียน 3 ด้าน คือด้านความรับผิดชอบ ด้านวินัย ด้านจิตสาธารณะ 2. กลยุทธ์ที่ครูใช้ในการพัฒนาคุณธรรมของนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองปิ่นแตก คือคู่มือการพัฒนาคุณธรรมในโรงเรียนบ้านหนองปิ่นแตก (PDCA) 3. ผลการพัฒนาคุณธรรมของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองปิ่นแตก คิดจากร้อยละของความก้าวหน้า เพิ่มขึ้นร้อยละ 19.13 ผ่านเกณฑ์ในระดับดีและ สอดรับกับงานวิจัยของพระครูธรรมธราจารย์ (ไสว สมภาร) (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง กลยุทธ์ในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมสำหรับนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการ จำเป็น PNI_{modified} ของกลยุทธ์ในการพัฒนา

คุณธรรม จริยธรรมสำหรับนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 อธิสัสสิกขา คือ ศิล เน้นกายกรรมและวจีกรรม ในภาพรวมเท่ากับ 0.18 จะได้อัตราการเปลี่ยนแปลงในเชิงพัฒนาการจากสภาพปัจจุบันไปยังสภาพที่พึงประสงค์มีค่าคิดเป็น ร้อยละ 18

5.2.4 ผู้บริหารโรงเรียน ครูและบุคลากร มีความคิดเห็นต่อคุณธรรม จริยธรรมที่คาดหวัง ของนักเรียนในการดำเนินงานตามกลยุทธ์การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน โรงเรียนสุรพิณฑ์พิทยา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อเรียงลำดับ คุณธรรม จริยธรรมนักเรียนด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละ ความมีสติและละเอียดรอบคอบ ความมีวินัย ความสุภาพ ความสามัคคี ความมีจิตสาธารณะ ความซื่อสัตย์ ความยุติธรรม ความมุ่งมั่นในการทำงาน และความรับผิดชอบ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การบริหารจัดการ ตามกลยุทธ์การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน เป็นขั้นตอนการดำเนินงานที่เป็นระบบ มีความสอดคล้อง เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนสุรพิณฑ์พิทยา ซึ่งผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ และได้ทดลองใช้ มาแล้วจนประสบผลดี กระบวนการบริหารจัดการตามกลยุทธ์การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนช่วย พัฒนาครูและผู้บริหารให้สามารถปฏิบัติภาระงานได้อย่างมีประสิทธิภาพส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของนภัสวรรณ ทศนาญชลี (2552 : 391) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาครูโดยใช้ ไตรสิกขาในการสอน โดยทำการศึกษากับครูในโรงเรียนชอยแอนเนกซ์ (กาญจนากิเชก 2) ที่พบว่า ครูร้อยละ 93.46 มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอน มีความตั้งมั่น มุ่งมั่นในการสอนและยอมรับจุดด้อยของตน พร้อมทั้งจะพัฒนาการสอนให้มีคุณภาพ กิจกรรมการประเมินการสอนของตนเอง พบว่า ครูร้อยละ 91.24 สามารถประเมินการสอนของตนเองได้ ครูทราบถึงสิ่งที่ตนควรพัฒนาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน กิจกรรมฝึกสังเกตการสอน พบว่า ครูทุกคนสังเกตการสอนแบบคลินิกได้ กิจกรรมการสังเกตการสอนแบบ คู่สัญญา พบว่า ครูให้ความร่วมมือในการจับคู่ดูการสอน ครูวางแผนการสอนร่วมกัน ก่อนสังเกตการสอน และมีการประเมินผลการสอนร่วมกันระหว่างผู้สังเกตกับผู้สอน ผลของกิจกรรมนี้เกิดปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างครู ความสัมพันธ์ของบุคคลจะพัฒนาขึ้น เกิดการยอมรับ กล้ายอมรับความผิดพลาดกิจกรรม การสาธิตการสอน ทุกคนเตรียมแผนการเรียนรู้และจัดกิจกรรมได้ตามแผนที่วางไว้ มีความกล้าและมั่นใจในการสาธิต กิจกรรมออกแบบการเรียนรู้ที่ใช้หลักไตรสิกขาในการสอน พบว่าครูร้อยละ 98 เขียนแผนการเรียนรู้ โดยมีกิจกรรมที่พัฒนาพฤติกรรม (ศีล) จิตใจ (สมาธิ) และความรู้ (ปัญญา) ได้อย่างสอดคล้องเหมาะสม กับเนื้อหาวิชาและวัยของผู้เรียน เมื่อให้ประเมินความพึงพอใจในการใช้กระบวนการบริหารของผู้วิจัย พบว่าครูทุกคนมีความพึงพอใจและเห็นประโยชน์ของการบริหารที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนสูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญชูบ คงทรัพย์ (2554 : 150) ที่ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการ นิเทศภายในสถานศึกษา โดยใช้ระบบกัลยาณมิตร และระบบพี่เลี้ยงที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอน ของพนักงานครู โรงเรียนเทศบาลชุมชนวิมลวิทยา เทศบาลเมืองตราด จังหวัดตราด ผลการวิจัยพบว่า

รูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยใช้ระบบกัลยาณมิตรและระบบพี่เลี้ยงที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนของพนักงานครู พบว่า ผลการสังเคราะห์การจัดสัมมนาผู้เชี่ยวชาญ สรุปได้ว่า รูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยใช้ระบบกัลยาณมิตรและระบบพี่เลี้ยงที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนของพนักงานครู โดยรวมมีความเหมาะสมสามารถนำไปใช้ในการดำเนินการได้ ซึ่งรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาประกอบด้วย ด้านวัตถุประสงค์ของการนิเทศ ด้านกระบวนการนิเทศ ด้านเนื้อหาการนิเทศ ด้านลักษณะของผู้นิเทศ ด้านวิธีการนิเทศและด้านระยะเวลาการนิเทศ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ครูซ (Cruz, 2000 : 81) ได้ศึกษาผลของรูปแบบการทำงานของสังคมในการบริหารการศึกษา พบว่า ในปัจจุบันการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนและการผลิตครูได้รับความสนใจจากนักวิชาการและผู้กำหนดนโยบาย สาธารณะมาตรฐานทางวิชาชีพการกำหนดโปรแกรมใหม่ รูปแบบใหม่ของการประเมินผลเงินเดือนที่สูงขึ้นการลดบรรยากาศทำงานระบบราชการเป็นการพยายามนั่งเผชิญหน้ากับอาชีพการสอน ซึ่งอยู่ในระยะของการปรับเปลี่ยนระบบดั้งเดิมที่เป็นรูปแบบของการตรวจสอบและการควบคุมถูกตั้งคำถามโดยผู้บริหารและครูผู้สอนเช่นกัน นักวิชาการ นำเสนอวิธีการใหม่ที่เน้นไปที่ความต้องการพัฒนาของครูความซับซ้อนของการสอนและความต้องการสำหรับการเจริญเติบโตในวิชาชีพ โครงการดังกล่าว ครูซ เสนอว่า รูปแบบการทำงานของสังคมในการบริหารการศึกษาเป็นทางเลือกที่เหมาะสมสำหรับการจัดการศึกษา ซึ่งมีพื้นฐานจากสมมติฐานที่ว่า การบริหารที่ดีควรดำเนินการเป็นการเฉพาะบุคคลเน้นที่บุคคลที่รับบริการและผสมผสานในกระบวนการนำเสนอ ระหว่างสัปดาห์ของการประชุมปรึกษาหารือ เพื่ออภิปรายแลกเปลี่ยนสื่อที่เกี่ยวข้องทาง การบริหารมีวิธีที่ดียังไงจะช่วยให้ผู้รับการนิเทศบรรลุสิ่งที่ต้องการความคิดใหม่ ๆ และบริบทการช่วยเหลือต่าง ๆ ที่ผู้บริหารสนับสนุน ให้ตรงกับความต้องการของผู้ปฏิบัติงานและช่วยเหลือโดยคำนึงความรู้สึก ซึ่งมีผลต่อการทำงานของผู้รับการนิเทศ ในการศึกษาผลของรูปแบบดังกล่าว พบว่า รูปแบบดังกล่าวที่ถูกนำมาใช้ประโยชน์และเป็นที่น่าสนใจทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างชัดเจนในการสอน ซึ่งได้รับการยอมรับในประสบการณ์การทำงานของเขา และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทธิ สุวรรณपाल (2553 : 89) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลการนิเทศแบบคลินิกที่มีต่อการพัฒนาพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ควบคู่กับการประเมิน ผลการเรียนรู้ ของครูโรงเรียนวัดไผ่ล้อม (อินทกัญญา) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า หลังจากที่ครูได้รับการนิเทศแบบคลินิกแล้ว พฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ของครูเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น ได้แก่ 1) ครูมีการจัดทำหน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ 2) ครูดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ 3) ครูมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 4) ครูมีการเสริมแรงและสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ 5) ครูมีการประเมินผลการเรียนรู้ระหว่างเรียน บันทึกผลและนำผลการประเมินไปปรับปรุงการสอน ในขณะที่ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน และผู้นิเทศ มีความคิดเห็นตรงกันว่า ครูได้พัฒนาพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้และการประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช

2551 นักเรียนได้เรียนอย่างมีความสุข มีบรรยากาศการเรียนรู้ ครูได้พัฒนาตนเองส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนและครูมีทัศนคติที่ดีต่อการบริหารการศึกษา

5.2.5 ผู้บริหารโรงเรียน ครูและบุคลากร นักเรียน โรงเรียนสุรพิณฑ์พิทยา มีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน โรงเรียนสุรพิณฑ์พิทยา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย พบว่า กิจกรรมการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน มีประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยเฉพาะการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้แก่ผู้เรียน, กิจกรรมการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน มีความหลากหลายสนองความต้องการของครูและบุคลากร และส่งเสริมการพัฒนาคุณธรรมที่คาดหวังของนักเรียน และกิจกรรมการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน ช่วยกระตุ้นให้ผู้บริหาร ครูและบุคลากรและนักเรียนมีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดรองลงมา คือ กิจกรรมการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน ช่วยส่งเสริมการปฏิบัติงานของผู้บริหาร ครูและบุคลากรและส่งเสริมการเรียนรู้และการทำกิจกรรมของนักเรียนได้เป็นอย่างดี และกิจกรรมการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน มีส่วนช่วยให้ครูและบุคลากร มีทิศทางในการยกระดับคุณภาพของผู้เรียนและส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า กิจกรรมเทคนิควิธีตลอดจนขั้นตอนการดำเนิน บริหารจัดการตามกิจกรรมการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน โรงเรียนสุรพิณฑ์พิทยา ช่วยส่งเสริมพัฒนาให้กระบวนการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร การจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน ซึ่งส่งผลต่อไปยังผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของบัณฑิต ไชยวงศ์ (2550 : 96) ที่ได้ทำการศึกษารูปแบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาครูผู้สอนเรื่องการพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอนด้วยกระบวนการวิจัยในชั้นเรียน ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า ความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาครูผู้สอนเรื่องการพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอนด้วยกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนโดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก ส่วนรายเรื่องในแต่ละด้านอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ นภัสวรรณ ทัสนาญชลี (2552 : 391) ได้ทำการวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาให้ครูใช้ไตรสิกขาในการสอน โดยทำการศึกษากับครูในโรงเรียนซอยแอนเนกซ์ (กาญจนภิเษก 2) พบว่า ความพึงพอใจในการใช้รูปแบบการบริหารของผู้วิจัย พบว่าครูทุกคนมีความพึงพอใจและเห็นประโยชน์ของการบริหารที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนสูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ โรบินสัน (Robinson. 2000 : 80-A) ได้วิจัยเกี่ยวกับความพึงพอใจในงานของครูและระดับการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนประถมศึกษา โดยใช้เครื่องมือแบบสอบถามการปฏิบัติการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของซินเดอร์ พาแวน ในโรงเรียน 15 แห่ง เพื่อแยกความพึงพอใจในงานครู โดยเลือกจากโรงเรียนแต่ละระดับโดยการสุ่ม พบว่า การเพิ่มการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมในการสะท้อนผลข้อมูลย้อนกลับสามารถเพิ่มความพึงพอใจในงานของครูระหว่างในโรงเรียนประถมศึกษา และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยูพิน ยีนยง (2553 : 249-250) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการเพื่อส่งเสริมสมรรถภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครู เขตการศึกษา 5 อัครสังฆมณฑล

กรุงเทพฯ ผลการวิจัยพบว่า ผลการใช้รูปแบบการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการเพื่อส่งเสริมสมรรถภาพ การวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับสูงมาก และมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนก่อนและ หลังการใช้รูปแบบการนิเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยหลังการใช้รูปแบบ การนิเทศมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบการนิเทศ ครูผู้รับการนิเทศมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการก่อน และหลังการใช้รูปแบบการนิเทศ แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยหลังการใช้รูปแบบการนิเทศมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการใช้ รูปแบบการนิเทศ มีสมรรถภาพการวิจัยในชั้นเรียน อยู่ในระดับสูงมาก และมีความพึงพอใจรูปแบบการ นิเทศแบบหลากหลายวิธีการอยู่ในระดับมากที่สุด และนักเรียนมีผลการเรียนรู้ ก่อนและหลังการใช้รูปแบบ การนิเทศแบบหลากหลายวิธีการของครูผู้รับการนิเทศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยหลังการใช้รูปแบบการนิเทศ นักเรียนมีผลการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบการนิเทศ

5.3 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยมี 3 สารสำคัญ คือ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ข้อเสนอแนะในการนำ ผลไปปฏิบัติและข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) การนำกลยุทธ์การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนไปสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องให้ความสำคัญและควรเสริมสร้างให้เกิดความตระหนักร่วมกันเป็นเบื้องต้น และมีการนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่องจึงจะประสบความสำเร็จได้

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการนำผลไปปฏิบัติ

1) การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนด้วยการจัดการเรียนการสอน ต้องจัดโครงสร้าง หลักสูตรที่กำหนดหน่วยการเรียนรู้ไว้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และ มีการบูรณาการในกลุ่มสาระอื่นๆ และต้องกำหนดไว้ในแผนจัดการเรียนรู้ทุกชั้นตอน มีการวัดและ ประเมินผลคุณธรรมจริยธรรมที่กำหนดไว้ในแผน และนิเทศการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

2) การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนด้วยการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ควรมีการ นำคุณธรรมจริยธรรมเข้าไปบูรณาการในแต่ละกิจกรรม ควรกำหนดเกณฑ์การประเมิน และมีการ วัดและประเมินผลคุณธรรมจริยธรรมในแต่ละกิจกรรมด้วย

3) การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนด้วยการใช้แบบอย่างที่ดี ผู้บริหาร ครูและ บุคลากรในโรงเรียนจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีก่อน ควรส่งเสริมให้นักเรียนรุ่นพี่ พ่อแม่ ผู้ปกครอง ประพฤติและปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี และควรมีการยกย่องเชิดชูผู้ที่เป็นแบบอย่างที่ดีด้านต่างๆ

4) การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนด้วยการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน การจัด สภาพแวดล้อมในห้องเรียนและภายในโรงเรียนให้สะอาด ร่มรื่น สวยงาม และเป็นระเบียบเรียบร้อย

จะช่วยในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและการพัฒนาด้านต่างๆ ของนักเรียนเป็นอย่างดี และบุคลากรทุกฝ่ายจะต้องร่วมมือกันในการวางแผน ดำเนินการ และดูแลรักษาาร่วมกัน

5) การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนด้วยการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ควรมีการส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนให้มากขึ้นในทุกๆด้าน

5.3.3 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) จากผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนด้วยการจัดการเรียนการสอน มีระดับการปฏิบัติสูงที่สุด จึงควรมีการศึกษาวิจัยการพัฒนาด้วยการจัดการเรียนการสอนเพื่ออบรมจิตให้สงบมั่นคงเป็นสมาธิเพื่อการพัฒนาโรงเรียนซึ่งผลของการวิจัยน่าจะเป็นประโยชน์ทั้งภาพรวมระดับสถานศึกษา

2) จากการจัดสนทนากลุ่มและการดำเนินการในภาคสนามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลของผู้วิจัยในครั้งนี้ พบว่า อาจมีปัจจัยภายนอกอื่นที่ส่งผลต่อกลยุทธ์การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน เช่น นโยบายของรัฐบาล สมรรถนะของผู้บริหาร ครูผู้สอน และประธานกรรมการสถานศึกษาแต่ละสถานศึกษา มีบทบาทหน้าที่แตกต่างกัน ซึ่งการวิจัยครั้งต่อไปควรนำตัวแปรนอกดังกล่าวมาพิจารณาด้วย

3) กลยุทธ์ที่ได้สร้างขึ้นสามารถนำไปศึกษาวิจัยเป็นกลยุทธ์เทียบเคียงใช้กับสถาบันการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งภาครัฐและเอกชน ซึ่งเป็นการพัฒนากลยุทธ์การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนทั้งภาครัฐและเอกชนที่มีคุณภาพต่อไป

4) ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ เกี่ยวกับกลยุทธ์การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน เช่น การวิจัยเชิงปฏิบัติการ หรือการวิจัยเพื่อพัฒนาเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียนในลำดับต่อไป